

Реферат на тему: "Джек Лондон. Життя та творчість"

Джек Лондон

Реферат на тему:

Джек Лондон

План

1. Життєвий і творчий шлях письменника.
2. Провідні теми й образи "Північних оповідань".
3. Конфлікт митця і суспільства у романі "Мартін Іден".

Життєвий і творчий шлях письменника

Доля знайшла його в самій гущі народу, понад те — на самісінькому соціальному дні, і нагородила біографією, якої не мав жоден літератор світу.

Комплексуєчий безбаченко, прийомний син, затюканий бідака, жадний на шмат хліба, 13-річний чорнороб консервної фабрики з 80-годинним робочим тижнем, рознощик газет, розвізник льоду, прислужник кегельбану, "устричний пірат", "рибацький патруль", 15-річний матрос-стерновий, робітник джутової фабрики, кочегар на електростанції, завсідник припортових притонів, п'яничка, що мало не втопився після чергового чаркування, забіяка з забіяк із сонячною щербатою, учасник масового походу безробітних на Вашингтон, в'язень, скутий наручниками разом з довготелесим негром-бродягою, золотошукач, покликаний трубним гласом півночі, затійник кругосвітних подорожей і, протягом всього шістнадцяти наступних років, — автор 50 книг та безлічі газетних і журнальних публікацій, найзнаменитіший і найбільш високооплачуваний письменник у світі на початку минулого століття, окраса літературних салонів і політичних "тусовок", активний діяч соціалістичної партії Америки, від якої висувався кандидатом у мери Окленда і навіть на пост президента США...

Маючи природжений дар оповідача, Джек Лондон здійснив гігантську самоосвітню роботу. Після виснажливої праці він при нічнику проштудіював сотні книг, вів велетенські конспекти-гросбухи, влаштував картотеку, скрупульозно аналізував літературні твори; аби виробити плавний стиль, співучий звуковий ряд, переписував сотні віршів. Згодом Д.Лондон став власником прекрасної бібліотеки.

Його духовними батьками були Спенсер, Дарвін, Маркс і Ніцше. Грунтовно проштудіював праці Бабефа, Сен-Сімона, Фур'є і Прудона. Своїми літературними вчителями вважав Кіплінга і Стівенсона.

З Джеком Лондоном народився новий напрям в американській літературі, який можна окреслити словосполученням "романтичний реалізм", а його повісті і романи "Поклик предків", "Морський вовк", "Мартін Іден", "Залізна п'ята", "Місячна Долина", "Міжзоряний блукач" та ще сотня блискучих оповідань на додачу прикрасили

вічнозелений сад світового письменства. Своє творче кредо Д.Лондон визначав так: "Не розповідайте читачеві. Ні в якому разі. Нізащо... Читачеві не потрібні ваші дисертації..., ваші спостереження, ваші знання як такі, ваші думки і ваші ідеї — ні, вкладіть все своє в розповіді героїв, в історії, а самі станьте збоку".

Звичайно, сьогодні Д.Лондон не прочитується, як ще донедавна, на одному романтично-піднесеному подиху — жорстокий час вніс свої прагматичні корективи в нашу духовність, спричинивши відчутне розрідження морального поля, аури добра, доброзичливості, співчуття, зрештою, благородства.

Джек Лондон, виступаючи на одному з мітингів, пророкував загибель капіталізму до 2000 року. Не збулося... Для нас це означає тільки одне — вибудовуючи нову державу, зважити на уроки історії, не допустити розгулу "дикого капіталізму", перемелювання мільйонів долей у пащі Молоха наживи.

Не стане трагічною реальністю, сподіваємось, й інше передбачення письменника, висловлене в повісті "Червона чума", де йдеться про загибель людської цивілізації у 2013 році від страшної, апокаліптичної епідемії. Хоч зловісна примара СНІДу і не дає підстав для самозаспокоєння...

... Джек Лондон залишив по собі чорнові нотатки незавершеної автобіографії, названої "Моряк у сідлі". Він таки справді був неупокореним морським вовком, що промчав земними овидами відчайдушним вершником-життєлюбом, навдивовижу чистою і світлою особистістю.

Пішов Д. Лондон з життя у 40 років. Хто знає, які ще не зреалізовані плани і задуми забрав він з собою у небуття...

Провідні теми і образи "Північних оповідань"

"Північні оповідання" Джека Лондона (1876-1916) довгі роки були для вітчизняного читача квінтесенцією пригодницької і романтичної літератури, нарівні з Ф. Купером і Майн-Рідом.

Цікаво, що на батьківщині письменника, в США, він сам і його твори практично забуті, давно не перевидаються. Виявилося, що саме "загадковій російській душі", а не "бездуховним американцям", ближче холодна, жорстка, а нерідко і кривава романтика джекклондовської Півночі.

Лейтмотив оповідань такий: зіткнення вічної природи, її "дітей"-дикунів, що живуть із нею в гармонії, — і "дітей цивілізації", що втратили корінний із природою зв'язок. На перший погляд "біла людина" перемагає в цій боротьбі, але на справді природа бере своє, розправляючись з прибульцями або руками злучих аборигенів, або, так би мовити, власними силами.

Втім, ці ганебні цивілізовані люди зовсім не виглядають у письменника прибульцями з пекла. Незграбно втручаючись у невинну природу, всі ці Мейлмюти Киди і Акселі Гундерсони в той же час наділяються позитивними душевними якостями і учиняють, згідно з ними, різні благородні вчинки. Але сутність у тому, що особисті якості тут ролі не відіграють: важлива загальна тенденція. Досягши "біла" людина запаморочливих височин мужності і благородності — вона все одно залишиться

незнайомою для матері-природи. Герой "Білої Безмовності", американець Мейсон, доходить до того, що підлашжується, "маскується" під природне ество: розказуючи дружині-індійці про цивілізоване життя, він називає висотні будинки "вігвамами в двадцять сосен", вимірює відстані зрозумілими дикунці "снами", — вона ж тільки сміється, а природа прямо мстить Мейсону, вбиваючи його. Персонаж оповідання "Син Вовка", Дикун Маккензі, наслідує образним, витіювато-кольористим мовам індіців лише ради того, щоб здобути жінку їх раси, тим самим опошляючи наївну первісну мудрість, укладену в цих словах і в цій стилістиці.

Індіці Джека Лондона жорстокі, як сама природа, що оточує їх, проте жорстокість ця обумовлена. Вона — або природна частина первісного життя, або зрозуміла реакція на вторгнення чужаків. В оповіданні "Закон життя" старий ескімос Коськуш меланхолійно розмірковує над цим законом (по якому батька відвіз у ліс помирати власний син) і приходить до висновку про його справедливість. На ньому століттями ґрунтувалося буття етносу. Закони ж, принесені людьми білої раси, для первісних племен згубні. Недаремно індіці називають білих синами хижаків-людодів — вовків. Характерний, що білі задоволені таким визначенням. "Пам'ятайте закон Вовка!" — повчально вигукує Бірюк Маккензі, перебивши одноплемінників вибраної їм жінки.

Таким чином, конфлікт в цих оповіданнях можна сформулювати саме як зіткнення "закону життя" і "закону вовка". Зрозуміло, що неправим — перед Богом, людьми, природою, автором, читачем — є вовк. Цивілізації абсолютно неможливо "порозумітися" з Білою Безмовністю: як постійно підкреслює письменник, вона — це абсолютно інший світ, в якому звична "білій людині" система цінностей просто не діє.

...Письменник довгі роки дотримувався переконань німецького філософа Ніцше, який зовсім не сповідав "пораженські настрої" перед земною природою і вірив в Надлюдину, яка все ж таки з'явиться і природу "придавить" — у відсутності Бога, який помер. Згідно такій концепції, Джек Лондон повинен був позитивно відноситися до осіб, які не "чекають милостей від природи" і яких він вивів у вигляді своїх романтичних авантюристів, — але об'єктивна їх аморальність зумовлює суперечності. Світ виявляється зовсім не чорно-білим, незважаючи на антагонізм природи і людини, бо співчувати хочеться обом бокам. Можна лише натякти на жорстокі закони буття, по яких гармонія в їх взаємостосунках недосяжна. Благородні помисли обертаються своєю протилежністю, навіть заради любові доводиться вбивати (це по-різному проробляє як білий Маккензі в "Сині Вовка", так і індієць Наас в "Північній Одиссеї").

Благородність джекклондоновських героїв-білих уразлива не тільки тому, що вони вторгаються в природу, але і тому, що причина, заради якої вони це роблять, — матеріальна, тобто низовинна, знову-таки що суперечить природному еству.

Природа в розповідях Лондона не обожнюється. Вона спочатку ворожа особі і, як правило, бере над нею перемогу, — але і особа приречена боротися з природою, знаходячи задоволення в цій сізіфовій праці.

В "Північних оповіданнях", і в інших творах Джека Лондона ми бачимо, як боротьба, змагання з природою і собі подібними, навіть приводячи часто до загибелі

персонажа, парадоксально обертається саме таким "святим життя". Його трагічне закінчення неминуче, як і біологічна смерть людини, проте поки він триває, особа одержує своєрідне, ні з чим не зрівняне задоволення.

Критики докоряють "пізнього" Лондона за песимізм, який всього лише чесно визнав об'єктивний закон природи — кінцівки всього сущого, — з якого виходить марність будь-яких людських устремлінь. Проте цей же закон приводить і до думки про їх самоцінність. Тому не варто приймати фаталізм письменника за невіру в людину.

Конфлікт митця і суспільства у романі "Мартін Іден"

З кожної книги, від кожного письменника ми беремо щось у житті. І кожен справді великий письменник дарує читачеві щось своє. Найчастіше воно заховане у його головній книзі. Головною книгою видатного американського письменника Джека Лондона є роман "Мартін Іден". За формою це — роман, герой якого — робітник та моряк має хист письменника. В творі розкритий процес художньої творчості.

Мартін болісно міркував про зміст людського життя та свою роль у ньому, у цьому житті. Гроші, яких у нього тепер було так багато, не втішали. Він щедро обдарив своїх сестер, свого друга по роботі у пральні Джо, свою квартирну господарку. І навіть Руф, яка готова тепер стати його дружиною, не цікавить його — кохання до неї давно вже померло у серці юнака. Іноді йому здається, що найкращий вихід із того становища, яке над ним тяжіє, — повернутися до своїх колишніх занять. Але занадто глибока прірва пролягла між створеним власноруч відомим письменником і простими звичайними матросами. Ні, назад дороги йому більше не було, його старий рай вже загублений назавжди.

З листів Джека Лондона ми спостерігаємо такий самий відчай і розчарування. Але на відміну від Ідена, Лондон не збирається припиняти свою боротьбу. "Загину я чи ні, але мушу боротись до останнього — сам..."

Але Мартін нового раю так і не знайшов, незважаючи на багатство і славу, нащо звалилися на нього. Ззовні все виглядало цілком нормально: його безперервно запрошували на обіди та вечері, з ним ждали знайомства, на нього заглядалися красиві жінки. Але душа його не знаходила задоволення у всій цій мішурі життя. Він ніяк не міг зрозуміти, що власне змінилося в ньому, людині на ім'я Мартін Іден, настільки що його тепер всі намагаються запросити до себе на обіди. Адже всі його праці були написані ще два роки тому, сам він з того часу зовсім не змінився, але тоді його не запрошували на обіди навіть його родичі і близькими знайомі, адже ж він цілими днями не мав у роті ні шматка хліба. А тепер навіть суддя Блаунт вважає за честь запросити його до обіду. Мартін зрештою розуміє, що зміна у відношенні до нього викликана єдиним — "Увесь свій доробок він кинув публіці одним величним жестом, і цим, очевидно, пояснювалася його неймовірна слава". Мартіну здається, що він зуміє знайти своє щастя, утікши на острови у південних морях, живучи в очеретяній хатині, займаючись ловом акул і полюванням на диких кіз, торгуючи перлами і копрой. Він замовляє квиток на пароплав "Маріпоза", що відправляється на острів Таїті, і готується до від'їзду. І от він — на пароплаві. Але і тут усі дивляться на нього, як на знаменитість.

Він розуміє обмеженість буржуа, які є духовно вбогими. Йому здавалось, що світ буржуа — рай і він над усе прагнув його досягти, а коли досяг — оглядається назад і шукає там свого втраченого раю.

"... Життя — це лихо, чи радше воно стало лихом, нестерпним тягарем...Коли життя стає до болю важким, смерть готова заколисати вічним сном". Десь на такому улюбленому ним океанському просторі Мартін викидається з ілюмінатора каюти до океанської безодні і зводить рахунки з життям.

Які ж мотиви рухали особистістю Мартіна Ідена, що ховалося за його завзятим прагненням стати письменником? У романі показано, що Мартін був "природженим борцем, сміливим і витривалим", однак боротися йому було призначено "у мороці, без світла, без заохочення". Єдиним дороговказом в цій нелегкій боротьбі довгий час була любов до Рут, прагнення стати на один рівень з нею і з'єднати свою долю з долею своєї обраниці. Отже, Мартіном рухало почуття любові до жінки.

Мартіну здавалося, що Рут відповідає на його почуття взаємністю. У дійсності ж відношення Рут до Мартіна ніколи не було однозначним. Рут ніяк не розділяла його прагнень, не розуміла його внутрішньої потреби стати письменником.

Вона заохочувала його до діяльності тільки заради того, щоб він зайняв гідне місце в буржуазному світі, тобто став чиновником або дрібним бізнесменом. Його захоплення літературою не тільки не зрозуміле їй, але і викликає в неї роздратування й опір. Суспільні ідеали робочого хлопця Мартіна Ідена, що живляться глибоким розумінням життя, не знаходять відгуку у вихованій на традиціях буржуазної моралі Рут Морз, що разом зі своїм класом сповідає обмежений погляд на життя.

Цю принципову різницю у поглядах на навколишнє життя Мартін зрозумів занадто пізно. І він прямо говорить їй про це під час останнього побачення: "... Ти трохи не занапастила моєї творчості, мого майбутнього! Я вдачею реаліст, а буржуазна культура не зносить реалізму. Буржуазія боягузлива. Вона боїться життя. Отож ти хотіла й мене примусити боятися життя. Ти прагнула замкнути мене в тісну клітку, навязати мені обмеженість, хибний вульгарний погляд на життя...І ти хотіла зробити мене одним з ваших, втовкти в мене ваші класові ідеали, класову мораль, класові забобони..."

У цьому зізнанні Мартіна — ключ до розуміння джерел його особистої трагедії. Моряк Мартін Іден був людиною свого класу. І його життя, і його думки — такі ж самі що й життя і думки тисяч його побратимів по праці. Але от моряк перетворився на письменника, навіть на письменника модного, процвітаючого, що заробляє великі гроші. Причому його популярність, його заробітки мали свою основу на його реалістичному баченні світу, на висловлюванні ним ідей, яких буржуазне суспільство не приймало, але які лоскотали його нерви, і обізнаність з якими дозволяла вважати себе лібералом. Тому книги Ідена розкуповувалися заможною публікою, ставали модними, приносили їх авторів неочікуваний прибуток.

У результаті Мартін Іден, сам того не бажаючи, потрапив у становище людини, що сидить на двох стільцях. За своїми ідеями, за своїм мисленням він залишився реалістом, йому були далекі мораль і забобони буржуазії. Але за своїми прибутками, за

своїм новим способом життя він тепер належав до класу буржуазії. І це протиріччя вимагало вирішення. Трагізм долі і життєвий шлях письменника Мартіна Ідена типовий для тогочасної дійсності.

Відомий американський критик назвав роман Лондона "трагічною національною історією успіху". Так зване суспільство не поспішає простягнути руку допомоги шукаючому свій шлях художникові. Навпаки, воно намагається збити його з обраного шляху, зіштовхнути на так добре знайому і зрозумілу дорогу чиновничого служіння або бізнесу і комерції. Потрібно мати чималу мужність, твердість характеру і впевненість у своїх силах, щоб протистояти цьому натискові, витримати його і пройти свій шлях до кінця. Вдається це далеко не всім.